

Kulturministeriet
E-mail: kum@kum.dk
Kopi: tad@kum.dk

Forslag til lov om ændring af lov om bygningsfredning og bevaring af bygninger og bymiljøer

Arkitektforeningen takker for muligheden for at afgive høringssvar om ændringen af loven om bygningsfredning m.v. Spørgsmålet om, hvordan vi bedst forvalter vores fælles bygningskulturarv er helt afgørende for vores identitet og det samfund, vi er en del af.

Derfor lægger Arkitektforeningen vægt på, at bygningsfredningsloven udformes, så der tages hensyn til de kvaliteter og særpræg, som gør historiske bygninger bevarings- og fredningsværdige for eftertiden.

Arkitektforeningen er positiv over for en mere differentieret tilgang til den eksisterende fredningsmasse. Det kan bestemt give god mening, at give ejere af fredede bygninger et større råderum for ændringer i en bygnings indre. I takt med at der gives plads til en mere fleksibel tilgang til fredede bygninger, er det dog afgørende, at der ikke slækkes på sikringen af den arkitektoniske kulturarv.

Desuden mangler der muligheder for at frede helheder og kulturmiljøer. De historier, der ligger gemt i vores kvarterer, gader og stræder er sammen med landskabshelheder blevet forsømt. At åbne mulighed for kun at frede en bygnings ydre er nok et skridt i den rigtige retning, men det virker for unuanceret og usammenhængende netop med den afsluttede fredningsgennemgang in mente.

Arkitektforeningen mener, at der er behov for gennemgribende revision af bygningsfredningsloven, hvor de faglige aktører på området får mulighed for at komme med forbedringsforslag til den eksisterende lov. Det er yderst beklageligt, at den igangværende ændring af fredningsloven sker stykvis. Det gør det vanskeligt at gennemskue konsekvenserne af de enkelte justeringer.

Med venlig hilsen

Jesper Pagh
Direktør
Arkitektforeningen

**ARKITEKT-
FORENINGEN**
*Danish Association
of Architects*

Akademisk Arkitektforening
Åbenrå 34
DK-1124 København K

(+45) 3085 9000
mail@arkitektforeningen.dk
www.arkitektforeningen.dk
CVR 62 57 23 10

Dato
21. august 2017

HØRING OVER UDKAST TIL FORSLAG TIL LOV OM ÆNDRING AF LOV OM BYGNINGSFREDNING OG BEVARING AF BYGNINGER OG BYMILJØER (ÆNDRERE RETSVIRKNINGER FOR VISSE FREDEDE BYGNINGER)

Dato: 15.08.2017

Side 1 af 3

J.nr. 108537
MN7RS

Høringssvar fra Arkitektskolen Aarhus

Arkitektskolen Aarhus takker for muligheden for at afgive høringssvar til lovforslaget om ændring af lov om bygningsfredning og bevaring af bygninger og bymiljøer (ændrede retsvirkninger for visse fredede bygninger), som er sendt i høring 3. juli 2017 af Kulturministeriet.

Det er Arkitektskolens grundlæggende opfattelse, at den eksisterende bygningsfredningslov tjener et ædelt formål ved at sikre, at også fremtidige generationer får mulighed for at opleve Danmarks bedste bygninger i et kulturhistorisk og arkitektonisk forstand.

Det er imidlertid Arkitektskolens holdning, at det fremsendte lovforslag undergraver nogle af de gode hensigter med den eksisterende bygningsfredningslov eftersom lovforslaget:

- Bryder med det fælles fodslag, der er etableret på bygningsfredningsområdet siden starten på bygningsudredningen i 2007 på tværs af alle interessenter såvel private som offentlige. Det være sig private ejere, kommuner, fonde, organisationer, statslige bygningsejere m.fl. Det sker på baggrund af en enkelt sag fra Glumsø Præstegaard.
- Skaber et markant brud på den arkitektoniske praksis, hvor man betragter den samlede bygning som en helhed, hvor interiør og eksteriør understøtter hinanden. Det sker, hvis man indfører ændrede

vilkår for de fredede bygninger, hvis fredningsværdier alene eller i overvejende grad knytter sig til bygningens ydre og hovedstruktur.

- Underminerer det omfattende arbejde, der netop har fundet sted i perioden fra 2010 indtil januar 2017, hvor der er udarbejdet individuelle fredningsbeskrivelser og handleplaner for Danmarks fredede bygninger. Fredningsbeskrivelserne er netop udtryk for en *differentiering* af bygningerne sådan forstået, at hver bygning nu har en individuel vurdering som den arkitektoniske praksis og efterfølgende sagsbehandling kan basere sig på. Sagsbehandlingen bliver dermed forbundet med et skøn vedrørende den enkelte bygning. Et skøn, der hvis lovforslagets kategorisering gennemføres vil blive erstattet med en uflexibel regel.
- Det forekommer besynderligt med et lovforslag af denne karakter netop nu, hvor man skal til at høste frugterne af fredningsgennemgangens differentierede fredningsbeskrivelser. Fredningsbeskrivelserne er et resultat af et stærkt samarbejde mellem bygningsbevaringsrådets interessenter, ejer- og interesseorganisationer, museer, den daværende Kulturarvsstyrelse og Kulturministeriet sammenfattet i Kulturministeriets og Kulturarvsstyrelsens "Rapport fra udvalget for bygningbevaring" – (Kulturministeriet og Kulturarvsstyrelsen 2009).
- Vil skabe en uklarhed over for borgerne i forhold til ansvaret mellem staten og kommunerne. Hidtil har det været forståeligt for borgerne, at kommunernes sagsbehandling kun angik bygningernes udvendige forhold, mens de bygninger staten sagsbehandlede tog sig af hele bygningen - såvel udvendige som indvendige forhold. Det fremsendte lovforslag, der indfører en helt ny fredningskategori vil mudre dette billede.
- Vil få de mange ejere af de netop affredede bygninger til helt legitimt at anmode om en fornyet vurdering, da mange af disse netop er blevet affredet, fordi der ikke var indvendige værdier tilbage i dem. Ligesådan vil ejere af andre fredede bygninger kunne ansøge om at få flyttet "kategori"
- Vil blive betydeligt ressourcekrævende inden for et område, som i forvejen er presset ressourcemæssigt. Hvis lovforslaget vedtages betyder det, at der i princippet skal igangsættes et ny fredningsgennemgang på et tidspunkt, hvor den forrige netop er

Dato: 15.08.2017
Side 2 af 3

J.nr. 108537
MN7RS

afsluttet, da der anslået skal udpeges 500 bygninger til den nye kategori. Hertil kommer tinglysningsudgifter mv. Med mindre der tilføres nye ressourcer specifikt til at arbejde med den nye kategori, vil det betyde en ikke ønskværdig faldende kvalitet i sagsbehandlingen og i arbejdet med nye fredninger.

- Bliver unødigt bureaukratisk med en underopdeling i flere kategorier, som ikke nødvendigvis er forståelig for borgerne.
- Vil føre til en forringelse af bygningernes arkitektoniske kvalitet, idet de helt lovligt vil kunne ombygges uden rådgivning med underlødige produkter fra et hvilket som helst byggemarked. En sådan kvalitetsforringelse på landets bedste bygninger strider imod lovens formål.
- Vi har vanskeligt ved at se begrundelsen for ændringsforslaget, idet den differentierede sagsbehandling, som er forslagetets formål, kan gennemføres indenfor den nuværende bygningsfredningslov i kraft af den praksisændring, der netop nu er blevet mulig med fredningsgennemgangens differentierede fredningsbeskrivelser.

Arkitektskolen Aarhus opfordrer på det kraftigste til, at dette høringsvar giver anledning til genovervejelse af lovforslaget.

Vi vil i stedet foreslå ministeren, at der igangsættes en evaluering af de seneste 10 års indsats inden for bygningsområdet, der startede med bygningsudredningen i 2007. En sådan evaluering vil være et godt grundlag for, fremtidig lovgivning inden for bygningsfredningsområdet.

Venlig hilsen

Torben Nielsen
rektor

Dato: 15.08.2017
Side 3 af 3

J.nr. 108537
MN7RS

Dragør den 21. august 2017

Høringssvar vedr. forslag til lov om ændring af lov om bygningsfredning og bevaring af bygninger og bymiljøer (Ændrede retsvirkninger for visse fredede bygninger):

Beboerforeningen for Dragør gamle by har forståelse for nødvendigheden af at se mere differentieret på bygningsfredningslovens fredningsredskab. I vedlagte brev til Kulturminister Mette Bock fra den 27. marts 2017 anfører vi netop dette behov i forhold til det store antal fredede huse i Dragør gamle by og i forhold til den gamle by som samlet kulturmiljø. For Dragør gælder det i høj grad, at det netop er bygningernes ydre, der begrunder fredningerne. Og i forbindelse med den aktuelle fredningsgennemgang, er det netop bygningernes indre, der har været grund til, at Slots- og Kulturstyrelsen overvejer at affrede en del bygninger, hvilket vi i Dragør er stærkt bekymrede over, jf. vores tidligere brev til Kulturministeren. Der findes ikke andre muligheder end fredning, der effektivt kan styre disse bygningers ydre og dermed Dragør som samlet kulturmiljø.

Af lovforslaget kan vi ikke helt se, om Dragørs problem med sikring af de fredede bygningers ydre tilgodeses. I brevet til Kulturministeren taler vi ligefrem om, at der er et hul i den eksisterende bygningsfredningslov, hvad også flere eksperter har påpeget gennem årene – i realiteten helt fra afskaffelsen af B-fredningerne, der blev gennemført i midten af 1980'erne.

Vi mener således, at det eksplicit i den nye bygningsfredningslov bør fremgå, at et hus kan være fredet alene på baggrund af bygningens ydre.

Da det nu engang er det ydre, der bidrager til et samlet kulturmiljø, vil en sådan præcisering i loven være en kærkommen fornyelse set med fredningsbriller i et kulturmiljø som Dragør gamle by – men sikkert også andre steder. Og det ændrer ikke ved, at vi heldigvis også i Dragør har mange bygninger, hvor det både er det ydre og det indre, der har fredningsværdi.

En sådan præcisering af bygningsfredningsloven vil være et væsentligt bidrag til at sikre samlede danske kulturmiljøer.

Med venlig hilsen

Hanne Bacher Bendtsen

Formand for Beboerforeningen for Dragør Gamle by

Lodsstræde 4A

2791 Dragør

Mail: dragoerbeboerforening@gmail.com

Mobil: 2538 9974

Dragør den 27.3.2017

Kære Kulturminister Mette Bock

Beboerforeningen for Dragør Gamle By, den lokale bevaringsforening, har med stor interesse læst din annoncering af mulige ændringer af bygningsfredningslovgivningen. Efter vores opfattelse, er der et stort behov for at se differentieret på fredningsredskabet, så det ikke alene kan sikre enkeltbygninger men også samlede kulturmiljøer. Vi mener ligefrem, at der er et hul i lovgivningen.

Dragør gamle by har som en velbevaret by fra 1700- og 1800-tallet et stort antal fredede bygninger. Ud af byens omkring 350 huse er de 80 fredede. Enkelte af disse har Slots- og Kulturstyrelsen overvejet affredet på baggrund af indvendige omforandringer. De fleste af de fredede huse var oprindeligt B-fredede, hvor det var bygningernes ydre, der begrundede fredningerne og udgjorde et værdifuldt bidrag til det samlede kulturmiljø. Ikke alene Beboerforeningen men også både Dragør Kommune og kommunens særlige Bevaringsnævn har udtrykt stor betænkelighed ved eventuelle affredninger.

Vi har forstået, at bygningsfredningsloven ikke i dag hjemler mulighed for at bevare alle de fredede ejendomme pga. de indvendige omforandringer. Men bygningerne udgør fortsat vægtige bidrag til Dragør gamle bys helstøbte kulturmiljø, hvad Styrelsen da heller ikke på nogen måde har anfægtet. Styrelsen har tilkendegivet, at ejendommene fremover må søges sikret gennem den bevarende lokalplan, der gælder for Dragør gamle by.

Beboerforeningen har på møder med Slots- og Kulturstyrelsen udtrykt enighed i, at den bevarende lokalplan i Dragør er et udmærket redskab i mange sammenhænge, men den udgør ikke et tilstrækkeligt redskab til at sikre bevaringsværdierne. Efter vores opfattelse vil en eventuel affredning betyde en klar svækkelse af mulighederne for at bevare Dragør som samlet kulturmiljø. Vi har vedlagt et par billeder, som i øvrigt blev en del af den offentlige debat i forbindelse med arbejdet med fredningsgennemgangen for et par år siden. Det ene billede er fra Jens Eyberts Plads, og her kan ingen se, hvilket af de to huse til henholdsvis venstre og højre, der var overvejet affredet. På det andet billede fra Bjergerlav, kan ingen se, hvilke 2 af de stråtækte huse, der var overvejet affredet. I alle tilfælde udgør Jens Eyberts Plads og Bjergerlav en kulturhistorisk helhed, som nødtigt bør ødelægges. Beboerforeningen – ja vist hele byen – er uforstående overfor en eventuel affredning. Vi tillader os derfor at tale om et decideret hul i lovgivningen.

Beboerforeningen er vidende om, at dette hul gennem flere år har været påvist fra eksperter på området. Det er tilkendegivet, at der er behov for en erstatning for de gamle B-fredninger, som kan sikre samlede væsentlige kulturmiljøer. Dit foreslåede initiativ med at se differentieret på fredningsredskabet, forestiller vi os, vil kunne betyde, at det for nogle ejendommers vedkommende alene vil være det ydre af

bygningerne, der fastholder sin fredningsstatus. Vi tillader os derfor at opfordre til, at hensynet til sikring af samlede kulturmiljøer kommer med i dine videre overvejelser om ændringer af bygningsfredningsloven.

Beboerforeningen for Dragør Gamle By stiller sig meget gerne til rådighed, hvis der kan blive brug for at eksemplificere problemstillingen – Dragør er efter vores opfattelse et virkelig godt eksempel.

Med venlig hilsen

Hanne Bacher Bendtsen

Formand

Lodsstræde 4A

2791 Dragør

Mail: dragoerbeboerforening@gmail.com

Mobil: 2538 9974

Tawa Adetunji

Fra: Britt Rasmussen <bra@danskbyggeri.dk>
Sendt: 1. august 2017 13:01
Til: Kulturministeriet
Cc: Tawa Adetunji
Emne: SV: Høring over forslag til lov om ændring af bygningsfredningsloven

Høring over forslag til lov om ændring af bygningsfredningsloven

Dansk Byggeri takker for muligheden for at svare på ovennævnte høring. Vi har imidlertid ingen bemærkninger til høringen.

Venlig hilsen
Britt Rasmussen
Sekretær
Tlf. direkte: 72 16 02 34

danskbyggeri

Vi samler byggeri, anlæg og industri

Nørre Voldgade 106 · 1358 København K
www.danskbyggeri.dk · [Abonner på nyheder](#)

Fra: Martin Bork [<mailto:mab@kum.dk>]
Sendt: 3. juli 2017 10:22
Til: Tawa Adetunji
Emne: Høring over forslag til lov om ændring af bygningsfredningsloven

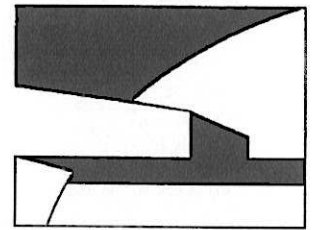
Se venligst vedhæftede materiale om høring over forslag til lov om ændring af bygningsfredningsloven. Bemærkninger sendes til Kulturministeriet på kum@kum.dk med kopi til Tawa Adetunji på tad@kum.dk senest den 21. august.

Mvh.

Martin Bork
Specialkonsulent | 41 39 38 10 | mab@kum.dk | www.kum.dk

Kulturministeriet
Nybrogade 2
1203 København K
att. kum@kum.dk
Att. tad@kum.dk

Foreningen til gamle
BYGNINGERS BEVARING

Den 21. august 2017

**Vedr. Høring over udkast til forslag til lov om ændring af
bygningsfredningsloven**

Svar fra Foreningen til gamle Bygningers Bevaring

Foreningen til gamle Bygningers Bevaring (GBB) har med glæde modtaget efterretningerne om, at kulturministeren har foreslået den hidtidige lov om bygningsfredning revideret. Denne er sendt i høring 3. juli 2017.

GBB glæder sig over, at det udsendte forslag tager fat om en af de grundlæggende fejl, som den nugældende lov omfatter, den manglende differentiering i fredningsgraden. Vi er dog stærkt bekymrede ved både form og indhold. Vi finder det således uheldigt, at man udsender forslaget ved indledningen af sommerferien og har frist for svar så kort efter samme som 21. august.

Hvad angår indholdet finder vi, at den foreslåede §7a-regel vil betyde, at de nye bygninger, der fredes i denne kategori, helt lovligt vil kunne ombygges uden faglig rådgivning og med materialer fra det nærmeste byggemarked, hvilket vil medføre en kvalitetsforringelse af en stor del af den bygningsmasse, som burde høre til landets bedste. Vi er tillige bekymrede over, at mange af de ejere, som ved den seneste gennemgang har fået affredet deres bygninger, fordi de ikke har tilstrækkelig værdifulde interiører, nu næsten alle som en vil kræve en revurdering med henblik på genfredning. Dermed udsættes

GBB Sekretariatet
Krystalgade 11A, 2.
1172 København K
T 22 75 18 68
email@gbb.dk

www.gbb.dk

Claus M. Smidt
Seniorforsker, mag.art.
cms@gbb.dk

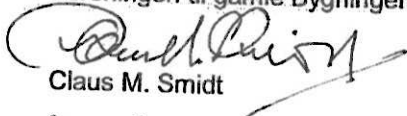
fredningsmyndighederne for et urimeligt pres, som de næppe vil kunne honorere under de nuværende bevillingsmæssige forhold.

Vi er også betænkelige ved, at den grundige gennemgang, som landets fredede bygninger netop har gennemgået, undermineres af det nye lovforslag. Indtil nu har fredede bygninger med deres eksteriører og interiører sorteret under Slots- & Kulturstyrelsen og bevaringsværdige bygninger med deres eksteriører hørt under kommunernes tilsyn. Med det nye forslag vil der nu til forvirring for borgerne være to tilsynsmyndigheder, som de fleste vil have svært ved at gennemskue forskellen på.

Vi tillader os tillige at pege på, at det vigtige begreb, som kaldes kulturmiljøer, fortsat vil stå uden for loven. Et overblik over landets byggede kulturarv vil for enhver med kærlighed til bygningskunst illustrere det behov, der er for at opfatte helheder som udgørende de fineste kulturminde. Et blik på f.eks. Slotsgade i Aabenraa åbner for forståelse af, at det ofte er helheder, som udgør den kosteligste skat, der er os overladt – uden smålig skelen til om enkelte huse ikke i alle henseender lever op til den nuværende fredningslovs kvalitetskrav. Til uddybning af dette ønske vedhæftes en leder i GBB's seneste nyhedsbrev om kulturmiljøer.

Sluttelig skal Foreningen tillade sig at påskønne kulturministerens initiativ, men opfordre til, at den foreslåede lovændring tages op til en grundigere gennemgang. Ved denne stiller vi os med glæde til rådighed.

Foreningen til gamle Bygningers Bevaring

Claus M. Smidt
formand

BILAG: Leder i nyhedsbrev vedr. kulturmiljøer

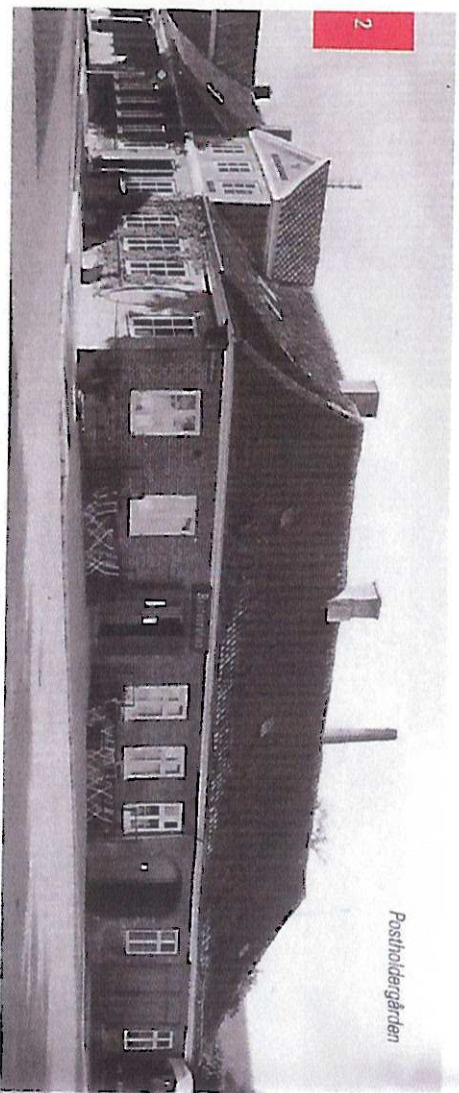

Foreningens navnkundige, nu afdøde sekretær, Harald Langberg, fortæller i forordet til sin bog "De huse på Christianshavn", at da man 1918 i forbindelse med den første bygningsfredningslov sendte Nationalmuseets daværende direktør, dr.phil. M. Mackeprang, til Svaneke for at vurdere, om man kunne frede nogle af denne enestående bys enkeltbuse, kom han tilbage med det budskab, at ikke et eneste af byens huse kunne fredes efter loven, "men hele byen burde fredes i klasse A". Dermed ramte Mackeprang præcist hovedet på sømmet. Allerede i 1918 var man således i fagkredse klar over, at loven manglede et afsnit om fredning af kulturmiljøer. Problemet

er på det seneste aktualiseret af en række søger, som vi i Foreningen til Gamle Bygningers Bevarelse har engageret os i. Jeg tænker især på den såkaldte Granfeldts Gård i Maribo, husene på Enghavevej på Vesterbro og Postholdergården i Hørsholm.

Lad os begynde med den sidste. Ulykkeligtvis har den store 2015-gennemgang af landets fredede bygninger afstedkommet, at den smukke Postholdergård, Gl. Hovedgade 11 i Hørsholm er blevet affredet. I lighed med så mange andre bygninger landet over var der tale om en gammel B-fredning,

Postholdergården

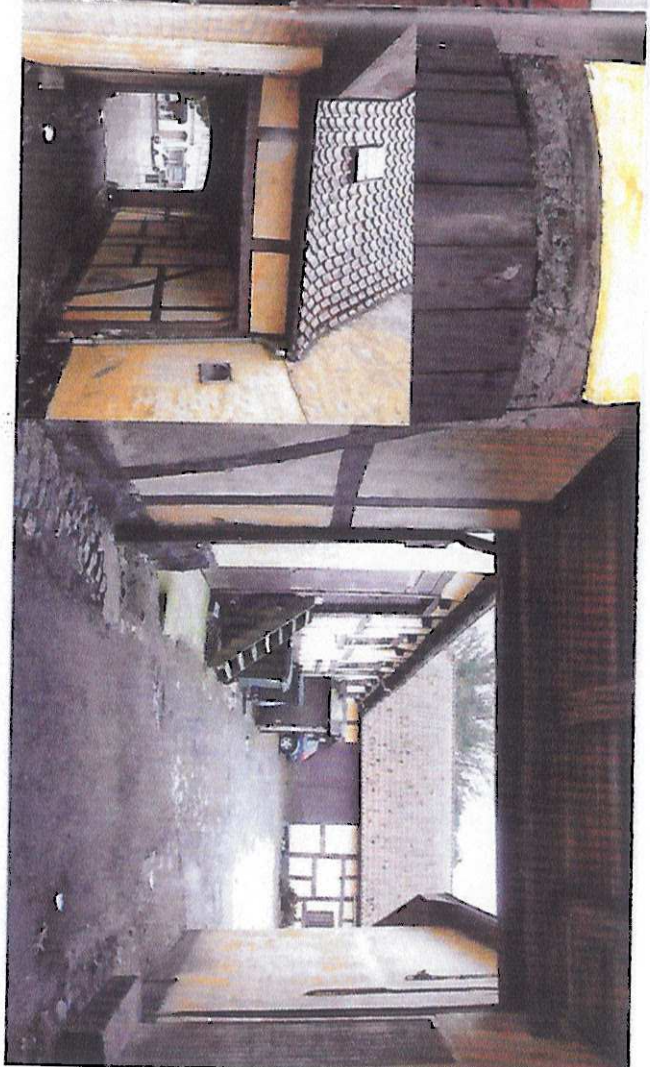
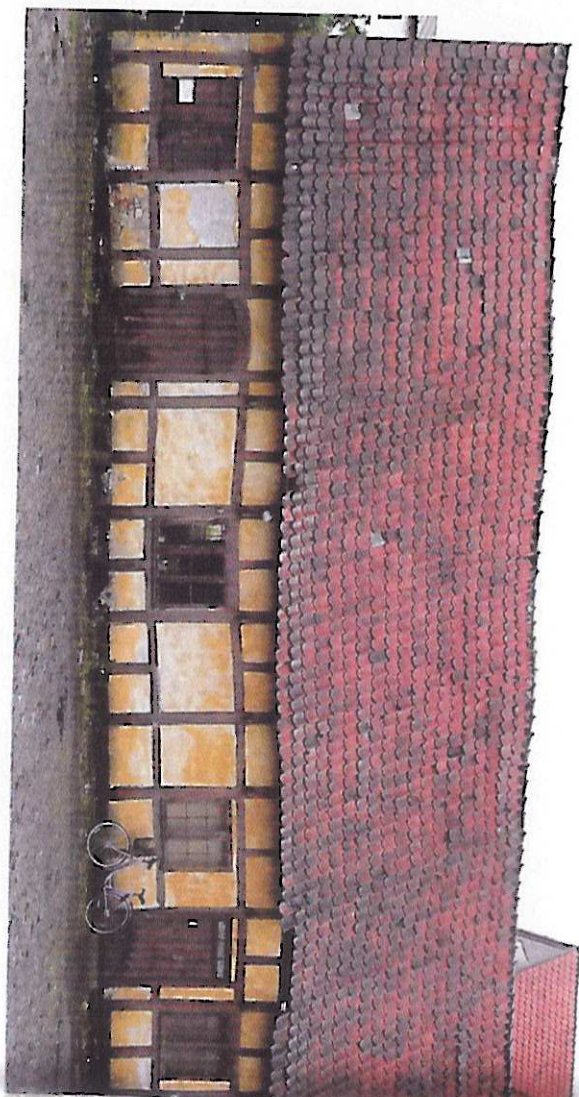
Postholdergården samt de fire sydligere beliggende gårde blev i 1950 alle fredet i klasse B. Sammen udgør de fine enstagede bygninger et enestående miljø, der fastholder minder om den lille flække, som i begyndelsen af 1800-tallet dannede et fint bymiljø i tilslutning til det smukke Hørsholm slot, som eftertiden ofte har benævnt Danmarks Versailles. I de tider førte Kongevejen direkte ind i byen og forbi den homogene husrække. I vore dage er Gl. Hovedgade så at sige blevet amputeret, fordi man har ført trafikken udenom den lille stump gade, der ydermere ved Rungstedvejs gennemskæring på tværs i den nordlige ende har afbrudt forbindelsen til den nuværende Hovedgade. Det er imidlertid ikke nogen skade, for det har skåret det fine gadebillede for nedslidning og forhindret en ødelæggende gennemkørsel af biler.

Når Det Særlige Bygningssyn har besluttet at affrede Postholdergården, er det utvivlsomt rigtigt, at bygningen ikke indeholder synderlige fredningsværdier i det indre. Det behøver den

imidlertid heller ikke have gjort i 1950. Den og dens naboer blev fredet i Klasse B pga. det betydelige miljø, de udgjorde. Da loven skelnede mellem de to fredningsklasser A og B, interesserede man sig ikke for de indre værdier, men fredede alene ud fra, at Postholdergården og dens naboer udgjorde en helhed af stor skønhed og et eksempel på et samlet bygningsmiljø, der på overbevisende måde illustrerede de ydre rammer for livet i begyndelsen af 1800-tallet. Samtidig repræsenterede hvert enkelt hus tilstrækkelige værdier, der begrundede fredningen. Som jeg ofte har skrevet, lyder alt på, at man har affredet på præcis de samme præmisser, hvorpå den i sin tid blev fredet. I det store og hele er disse værdier stadig tilstede og de understøttes af Fuglsanghus overfor, som skønt flyttet hertil (på samme nænsomme måde, som Frilandsmuseet anvender) er med til at danne et harmonisk sluttet kulturmiljø.

Husene på Vesterbro, Enghavevej 10, 12 og 14, kaldet Slagtergårdene, fordi de oprindeligt

indeholdt boliger og slagterier for datidens hjemmeslagtere, udgør på samme vis et sluttet kulturmiljø, som endog af et enigt Bygningssyn forgangne efterår blev indstillet til fredning. Også her er der tale om tre enkelt-huse med et karakteristisk præg af senklassicisme, bundet sammen af flugtede kordongesimsler og hovedgesimsør. Hvad der især talte for fredningen var de bevarede gårdmiljøer og baghuse, som stadig gav indtryk af den måde, hvorpå man i midten af 1800tallet blandede bolig og erhverv. Ulykkeligtvis blev Det særlige Bygningssyn underkendt af Slots- & Kulturstyrelsens direktion, der på det nærmeste brugte begrundelsen, at der var tale om et kulturmiljø, som man ikke efter direktionens opfattelse kan frede efter bygningsfredningsloven. Aki

Det først nævnte eksempel på et kulturmiljø er Granfeldts Gård i Maribo, Vestergade 13. Egentlig burde den kaldes Krøyers Gård, for den var meget længe, fra 1769 og frem til slutningen af 1800tallet, ejet af denne købmandsfamilie. Den udgør det sidste eksempel i

i Maribo på, hvordan en stor købmandsgård med alle dens forskellige funktioner så ud i gamle dage. Sådan en gård var samlingsssted for omegnens bønder, der parkerede deres hestekøretøjer i gården, solgte deres afgrøder til købmanden og handlede i købmandsgårdens butik. Gården har stadig fire længer, af hvilke de mest autentiske er de tre baghuse. Det i vest antages opført 1791-1801, men kan være ældre. Det er i bindingsværk (egetræ) med gennemstukne bjælkeender, hængt med røde teglsten og har grundmuret sydgavl. De murede tavli står gulkalkede, og bindingsværket er trukket op. En indskrift over den sydligste dør: H C K 1815 H P S, henviser til en ombygning af H.C. Krøyer og hustru.

Baghuset mod syd er sammensat af et ældre afsnit i øst på ni fag fra senest begyndelsen af 1800tallet og et vestligt afsnit på 19 fag fra 1839, også i bindingsværk med gule tavli og rødt tegltag. I øst ligger der en velbevaret pakhuslænge fra 1819 af samme karakter som de øvrige med optrukket træværk og gule tavli samt et ældre tag med røde tegl. Forhuset er

det mest problematiske af købmandsgårdens fire længer. Det har dog sit smukke tegltag i behold. Men mod gården er der bølgetageligt opført en række moderne (uskønne) tilbygninger, og mod det lille torv, egentlig Vestergade, er der tilføjet en skæmmende butiksfacade. Alligevel er der både i øst en gammel port, over hvilket man stadig ser den oprindelige hovedgesims, og tillige i vest adskillige fag med tilsvarende hovedgesims.

Lykkeligtvis ser det ud til, at Granfeldts Gårds nuværende ejer er villig til at udsætte sine planer om nedrivning, indtil det er undersøgt, om det kan lykkes at skaffe midler til en restaurering og en efterfølgende meiningstfuld (og finansieret) brug af gården. Man må meget ønske, at det lykkes. Gården har potentielle til at fremstå som et betydeligt kulturmiljø. En hovedrestaurering af de noget forfaldne baghuse og en gennemgribende rekonstruktion af hovedfløjen vil kunne tilføje en afgørende kvalitet til Maribo, der i forvejen er en lille købstad med store bygningskulturelle værdier.

På trods af forfaldet danner gårdrummet et usædvanligt autentisk miljø med en masse originalsubstans, der vækker en gammel arkitekturhistorikers hjerte!

Alle tre nævnte eksempler er grundlæggende betydelige kulturmiljøer, der har krav på vores omsorg og interesse. På et tidspunkt, hvor kulturminister Mette Bock går svanger med planer om at revidere bygningsfredningsloven, må det være på sin plads at erindre om betydningen af at inkorporere begrebet "kulturmiljøer" i loven. Lige siden 1918 har der været et erkendt behov for at kunne frede betydelige og karakteristiske helheder af Danmarks bygningskultur. Muligheden findes i store dele af udlandet. Men i Danmark må vi gang på gang erkende, at den redskabskasse, der står til vores rådighed, når vi skal sikre helstøbte, egnyttsriske og kulturhistorisk værdifulde miljøer, viser sig at være tom, hvis ikke enhver del af det aktuelle miljø kan leve op til de aktuelle fredningskriterier.

Gør nu noget ved det!

Claus M. Smidt

21/08 2017

Journalnr.: 34148

Enhed: L-sek

Initialer: ldl/esl

Til Kulturministeriet,
Departement,
e: kum@kum.dk

Høringsvar: Ændringsforslag til lov om bygningsfredning

Kunstakademiets Skoler for Arkitektur, Design og Konservering (herefter Kunstakademiets Arkitektskole) takker Kulturministeriet for muligheden for at afgive høringssvar til lovforslag om ændring af Lov om Bygningsfredning, som er sendt i høring 3. juli 2017.

Efter Kunstakademiets Arkitektskoles opfattelse tjener den eksisterende Lov om bygningsfredning et ædelt formål ved at sikre, at også fremtidige generationer får mulighed for at opleve Danmarks byggede kulturarv med arkitektonisk eller kulturhistorisk værdi.

Kulturministeriet har med rapporten fra Udvalg om Bygningsbevaring (2009) og med fredningsgen- nemgangen (2010-2016) af de fredede bygninger ydet en bemærkelsesværdig indsats for udvikling og bevaring af den byggede kulturarv. De fredningsbeskrivelser, der nu foreligger for hver enkelt bygnings arkitektoniske og kulturhistoriske kvaliteter, giver en individuel vurdering af den enkelte bygning og dennes bærende fredningsværdier.

Fredningsbeskrivelserne giver mulighed for en differentieret sagsbehandling i forvaltningen af loven. Kunstakademiets Arkitektskole anbefaler derfor, at den nuværende lovgivning og fredningsbeskrivelserne fortsat er grundlag for at behandle byggesager på de fredede bygninger.

Kunstakademiets Arkitektskole har naturligvis forståelse for, at fredede bygninger, hvis fredningsværdier i det væsentlige ligger i bygningens ydre og i bygningens hovedstruktur, kan have behov for at foretage ændringer i bygningens indre. Men vi finder det vigtigt, at man betragter en fredet bygning som en helhed og at tilføjelser og ændringer udføres i en kvalitet, der modsvarer den fredede bygnings kvaliteter.

Kunstakademiets Arkitektskole advarer imidlertid mod konsekvenserne af det fremsatte lovforslag, fordi det indfører et markant brud på princippet om at betragte den samlede bygning som en helhed, hvor eksteriør og interiør understøtter hinanden. Lovforslaget risikerer at give ejere af den nye gruppe af fredede bygninger grundlag for at foretage en hvilken som helst ombygning af de berørte bygningers indre.

Kunstakademiets Arkitektskole er enig i lovforslagets vurdering af, at ændringen vil medføre administrative opgaver. Ændringen medfører også en yderligere opdeling i flere fredningskategorier, som i praksis ikke nødvendigvis bliver klar for borgerne. Ejere af netop affredede bygninger vil kunne bede om endnu en vurdering, da mange af disse netop er blevet affredet, fordi de ikke var indvendige værdier

Det Kongelige Danske Kunstakademis Skoler
for Arkitektur, Design og Konservering
Arkitektskolen

tilbage i dem. Den foreslåede ændring vil også kunne medføre, at ejere af fredede bygninger ansøger om at få ændret fredningsstatus på deres ejendom.

Kunstakademiets Arkitektskole har således vanskeligt ved at se begrundelsen for ændringsforslaget: Den differentierede sagsbehandling, som er forslaget formål, kan gennemføres inden for den nuværende bygningsfredningslov i kraft af den praksisændring, der netop nu er blevet mulig med fredningsgennemgangens differentierede fredningsbeskrivelser.

Med venlig hilsen

Lene Dammand Lund
rektor

HISTORISKE
HUSE

Kulturministeriet
Nybrogade 2
1203 København K
kum@kum.dk

(Kopi sendt til Tawa Adetunji
tad@kum.dk)

Historiske Huse
Borgergade 111
1300 København K

Tlf. 45 57 12 22
sekretariat@historiskehuse.dk
www.historiskehuse.dk

Hørings svar

21. august 2017

Høring over udkast til lov om ændring af lov om bygningsfredning og bevaring af fredede bygninger og bymiljøer (Ændrede af retsvirkninger for visse fredede bygninger)

Bygnings Frednings Foreningen BYFO og Foreningen Bevaringsværdige Bygninger, herefter "Historiske Huse" (HH), har modtaget ovennævnte forslag til ændring af bygningsfredningsloven. HH har noteret sig, at vedtagelse af lovforslaget skal opfølges med udarbejdelse af vejledning og bekendtgørelse. HH forventer, at disse vil blive fremsendt i ny høring og HH vil i den sammenhæng komme med uddybende bemærkninger.

Historiske Huse (HH) har den 31. januar 2017 ved formand Birthe Iuel afholdt møde med kulturministeren, hvor blandt andet overvejelserne om at skabe bedre balance i bygningsfredningsloven blev drøftet. Kopi af Birthe Iuels brev af 15. februar til kulturministeren er vedlagt dette høringssvar. Birthe Iuel og HH har derudover deltaget i to af kulturministeren indkaldte møder samt afholdt møder med repræsentanter for Slots- og Kulturstyrelsen om principperne i lovforslaget. Det er på denne baggrund, HH fremkommer med nedenstående bemærkninger.

Indledningsvis vil HH takke for, at kulturministeren tager dette initiativ. HH oplever, at en del ejere har svært ved at forstå styrelsens krav ved indvendige ombygninger, i tilfælde hvor fredningsværdierne primært knytter sig til det ydre. Forslaget vil formentlig tilgode en del ejeres ønsker.

Samtidig skal det nævnes, at HH opfatter forslaget som en indirekte delvis differentiering af fredningsinstituttet. HH har længe efterlyst en mere differentieret fredning. HH havde dog

HISTORISKE
HUSE

hellere set, at kulturministeren tog bygningsfredningsloven op til genovervejelse med en samlet udredning af

- ejernes rettigheder og pligter
- behovet for differentierede fredninger
- beskyttelse af kulturmiljøer af national betydning

Lovforslaget er efter HH's opfattelse en begrædelig kulmination på de seneste 25 års vigende politiske fokus på de fredede bygninger. De økonomiske ressourcer til området, både til administration og støtten til ejerne, har på ingen måde fulgt prisudviklingen. Siden b-fredningernes afskaffelse er megen værdifuld kulturarv overladt til kommunernes forgodtbefindende. HH er bekymret for, at en § 7a-udpegning på sigt medfører en yderligere svækkelse af de indvendige fredningsværdier, og derved vil fremme risikoen for affredning ved en fremtidig fredningsgennemgang.

Under de givne begrænsede ressourcer har HH forståelse for, at Slots- og Kulturstyrelsen fremover ikke kan udføre tidskrævende og omstændelig "detaljesagsbehandling" af indvendige bygningsarbejder på fredede bygninger, hvor fredningsværdierne alene eller i overvejende grad findes i bygningernes ydre og hovedstruktur. Dette både af hensyn til sagsbehandlingen i Slots- og Kulturstyrelsen, der herefter forhåbentlig kan få mere tid og flere ressourcer til de øvrige - og vigtigere - sager, og især til rådgivning af ejerne.

HH finder endvidere, at udpegningen af en "§ 7a-bygning" fremover bør være et brugbart alternativ til en egentlig affredning. HH finder derfor, at affredningsprocessen for igangværende - og hvor det er muligt også for tidligere - sager nulstilles/genovervejes, indtil et eventuelt lovforslag er endeligt vedtaget.

Slots- og Kulturstyrelsen har anslået, at ca. 500 bygninger vil kunne blive udpeget med "§ 7a-status". HH finder det vigtigt, at ejerne i processen seriøst bliver inddraget i overvejelserne og bevæggrundene for, at netop deres bygning overvejes udpeget. Helst ser HH, at initiativet til ændret status primært kommer fra ejerne selv og ikke bliver "trukket ned over hovedet på dem". Dette kunne fx sikres ved, at udpegningen sker i forbindelse med ejerens ansøgning om bygningsarbejder og/eller i forbindelse med andre forhold, hvor der er dialog med ejerne.

Såfremt intentionerne om styrelsesudpegning af de kommende § 7a-bygninger fastholdes, foreslås at de enkelte ejere får mulighed for at udføre tiltag, så fredningsværdierne "genopstår" og derved undgår en udpegning af deres bygning.

For at undgå utryghed og forvirring finder HH det endvidere vigtigt, at tentativlisten over §7a-bygninger offentliggøres. Det er desuden vigtigt, at ejerne i forbindelse med en § 7a-udpegning i god tid forud bliver informeret om, hvilke retsvirkninger, herunder også afledede forhold af økonomisk karakter, der herved indtræder. HH har med tilfredshed noteret sig, at udkastet udover, at der ikke fremover ydes støtte til indvendige bygningsarbejder på § 7a-bygninger, der ikke kræver tilladelse efter lovens § 10, stk. 1, ikke indeholder forslag af økonomisk karakter, der stiller ejerne ringere end i dag.

2/3

Historiske Huse er et formaliseret samarbejde mellem

Bygningsfredningsforeningen BYFO (cwr 88628411) og Foreningen Bevaringsværdige Bygninger (cwr 25010078)

HISTORISKE
HUSE

Udkastets formulering om, at beslutningen om udpegning af en § 7a-bygning i konkrete tilfælde kan tilbagekaldes/genoptages, hvor ejeren vælger "at istandsætte bygningen, så bærende fredningsværdier opstår", bør nærmere præciseres og bør direkte indskrives i loven. HH finder det her hensigtsmæssigt, at ejeren får mulighed for at "genoprette" de forhold, der ligger til grund for en kommende § 7a udpegning, inden processen igangsættes.

HH stiller sig gerne til rådighed ved udarbejdelsen af vejledning om administrationen af § 7a samt ved udarbejdelsen af bekendtgørelse om, hvilke bygningsarbejder der fremover ikke længere kræver tilladelse af lovens § 10, stk. 1.

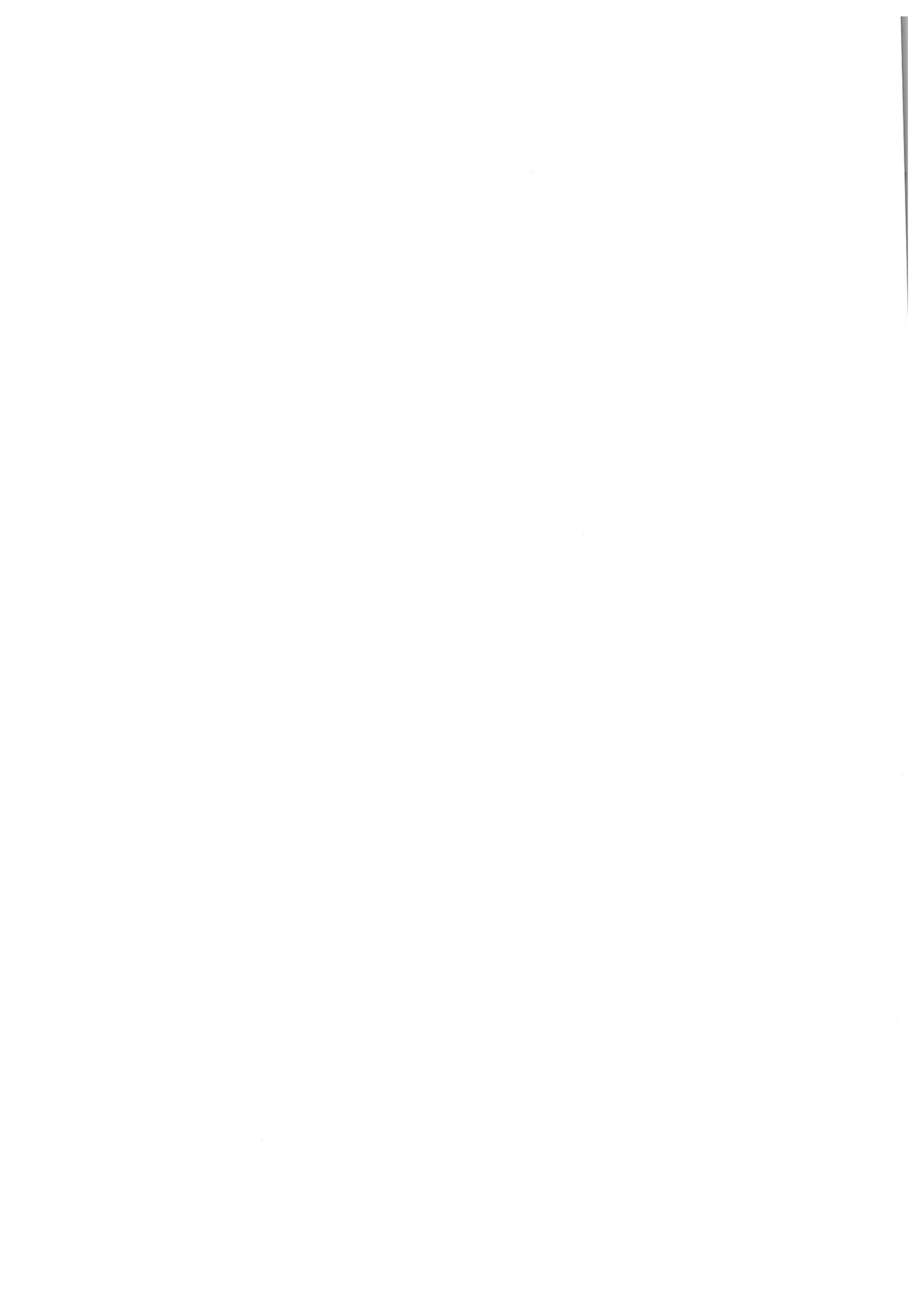
Afslutningsvis skal bemærkes, at HH har noteret sig, at Det Særlige Bygningssyn har mulighed for at fremkomme med en udtalelse i sager om udpegning af en § 7a-bygning.

Med venlig hilsen

Birthe Iuel
Formand

Mobil: 4085 3739

Mail: birhte@birtheiuel.dk

HISTORISKE
HUSE

Historiske Huse
Borgergade 111
1300 København K

Tlf. 45571222
sekretariat@historiskehuse.dk
www.historiskehuse.dk

Historiske Huse, den 15. februar 2017

Kære Mette Bock,

Tak for behageligt møde tirsdag den 31. januar.

På mødet havde jeg blandt andet lejlighed til at gøre dig opmærksom på, at vi har en gruppe fredede bygninger, især de funktionstømte landbrugsbygninger, hvortil der ikke kan findes ny økonomisk bæredygtig og hensigtsmæssig anvendelse. Lykkes det alligevel, giver det efter en ombygning ikke mening at opretholde disse bygninger som fredet, idet de bærende fredningsværdier nødvendigvis svækkes betydeligt. I det viste eksempel drejer det sig om en svinestald i bindingsværk med stråtag, med et intakt interiør. Skal bygningen i drift for at skabe den nødvendige indtægt til bygningens vedligeholdelse, forudsætter det så store især indvendige ændringer, at stort set hele den kulturhistoriske fortælling om svinehold op til omkring 1950, forsvinder. Se vedhæftede billeder.

Det er problematisk, at disse bygningers vedligeholdelse ifølge bygningsfredningsloven er den enkelte ejers forpligtelse. Ikke mindst fordi vi betragter de fredede bygninger som værende af national betydning, men samtidig ikke opfatter bygningernes vedligeholdelse som en national opgave. Der er ingen økonomiske særregler for disse bygninger, sådan som der er for privatejede fredede beboelseshuse.

Det er derfor med stor interesse, at jeg i pressemeddelelse af 14. februar ser, at du ønsker at skabe bedre balance i bygningsfredningsloven.

Som ejerne af de fredede bygningers interesseorganisation har vi problemerne tæt inde på livet hver dag. Bygningsfredningsloven er som instrument til beskyttelse af de bedste bygninger i vores bygningsarv ikke tilstrækkelig. Vi mangler i den grad et differentieret fredningssystem, idet lokalplaner under kommunernes administration med al tydelighed har vist ikke at kunne erstatte de tidligere B-fredninger.

HISTORISKE
HUSE

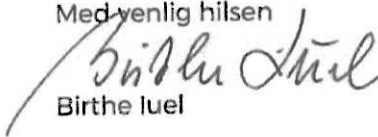
Mange fredede bygninger er af national betydning i deres sammenhæng med andre fredede bygninger også selv om de samme bygningers indvendige fredningsværdier er mindre væsentlige og derfor godt kunne forvaltes mindre restriktivt. Som eksempel kan nævnes en herregårdshelhed, hvor den enkelte bygning er væsentlig for forståelse af hele anlægget, men hvor der i enkelte af bygningerne måske alligevel indvendigt kan være anlagt en mildere praksis for, hvad der kan tillades ændret.

Jeg har med glæde bemærket, at det ved en ændring af bygningsfredningsloven er din tanke at tydeliggøre proportionalitetsprincippet. Det ved jeg også, ejerne af de fredede bygninger vil sætte stor pris på. Een af ideerne med en gennemgang af de fredede bygninger og en beskrivelse af de bærende fredningsværdier var jo netop, at det dermed tydeliggjordes, hvor i bygningerne der kunne, og hvor der ikke kunne gives plads til en mere lempelig administration fra styrelsens side.

Jeg håber på, at du vil inddrage foreningen i arbejdet med ændringen af loven og stiller mig med glæde til rådighed.

Vi anbefaler fortsat vores medlemmer at overholde gældende regler at søge styrelsen om tilladelse til bygningsændringer og ikke uden tilladelse gennemføre byggearbejder.

Med venlig hilsen

Birthe Iuel

NOTAT

Til kum@kum.dk
Cc: tad@kum.dk

Høringsvar. Forslag til ændring af lov om bygningsfredning mv

Kulturministeriet har anmodet om evt. bemærkninger til udkast til forslag til lov om ændring af lov om bygningsfredning og bevaring af bygninger og bymiljøer (Ændrede retsvirkninger for visse fredede bygninger).

Lovforslaget har til formål at indføre en mere differentieret tilgang til fredningen inden for den eksisterende fredningsmasse. Lovforslaget bestemmer ændrede vilkår for de fredede bygninger, hvis fredningsværdier alene eller i overvejende grad knytter sig til bygningens ydre og hovedstruktur.

KL skal hermed meddele, at vi ikke har bemærkninger til lovforslaget.

Med venlig hilsen

Eske Groes

Dato: 16. august 2017

Sags ID: SAG-2017-01869
Dok. ID: 2393844

E-mail: ESG@kl.dk
Direkte: 3370 3170

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

www.kl.dk
Side 1 af 1

**LANDSFORENINGEN
AF MENIGHEDSRÅD**

Landsforeningen af Menighedsråd
Damvej 17-19
8471 Sabro

Tlf.: 8732 2133
Fax: 8619 8040
www.menighedsraad.dk
kontor@menighedsraad.dk

21. august 2017

Kulturministeriet
Pr. mail

Høring over forslag til ændring af bygningsfredningsloven

Landsforeningen af Menighedsråd støtter intentionen i forslaget og har ingen bemærkninger til høringen.

Med venlig hilsen

Søren Abildgaard
Formand

Elisabeth Jensen
Konstitueret sekretariatschef

København den 21. august 2017

Til

kum@kum.dk; tad@kum.dk

Att. Tawa Adetunji

Landsforeningen for Bygnings- og Landskabskulturs bemærkninger til forslag til lov om ændring af lov om bygningsfredning og bevaring af bygninger og bymiljøer.

Bemærkningerne tager udgangspunkt i lov om bygningsfredning og bevaring af bygninger og bymiljøer, jf. lovbekendtgørelse nr. 970 af 28. august 2014, som ændret ved § 26 i lov nr. 628 af 8. juni 2016 og § 1 i lov nr. 677 af 8. juni 2017.

Landsforeningen for Bygnings- og Landskabskultur mener, at hele lovkomplekset bør gennemgås i forbindelse med en omfattende revision.

Landsforeningen finder derfor at lovforslaget ikke bør fremsættes i sin nuværende form.

Landsforeningen er, som udgangspunkt, positiv overfor differentieret fredning, men princippet bør være, at det kommer til at gælde for fremtidige fredninger og altså ikke får retroaktiv virkning.

Såfremt udpegning af §7a bygninger fastholdes, bør styrelsen i samarbejde med ejerne forsøge at genoprette de tabte fredningsværdier med henblik på at undgå en §7a udpegning.

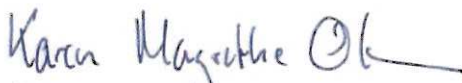
Vi mener, at lovteksten er upræcis, særligt for så vidt angår forslaget til nyt stk. 6 i paragraf 10. Det er vanskeligt at overskue konsekvenserne af lovforslaget og dets udmøntning. Landsforeningen finder det uforsvarligt at overlade til ejerne at afgøre om de foretager uoprettelig skade på bygningernes hovedstruktur og dermed fredningsværdierne. Sådanne vurderinger kræver kyndig, faglig vejledning af fredningsmyndigheder.

På baggrund af disse bemærkninger er det Landsforeningens opfattelse at lovforslaget skal stilles i bero og at relevante parter bør samles for, i fællesskab, at belyse problemerne i den gældende fredningslovgivning og komme med forslag til ændringer og forbedringer.

Landsforeningen har bemærket at lovforslaget ikke tager stilling til de økonomiske forhold. For os er det væsentligt at en evt. effektiviseringsgevinst kommer de fredede bygninger til gode.

Landsforeningen henviser i øvrigt til det vort fremsendte notat af 22. marts 2017.

Med venlig hilsen

Karen Margrethe Olsen
Formand

NOTAT/22.03.17

Landsforeningens betragtninger tager udgangspunkt i den nuværende "Lov om bygningsfredning og bevaring af bygninger og bymiljøer", jf. lovbekendtgørelse nr. 685 af 9. juni 2011, med de ændringer, der følger af lov nr. 1247 af 18. december 2012, med sidste ændring 28. august 2014.

Dette arbejdsnotat opsummerer foreningens betragtninger og forslag til ændringer i den gældende lov.

Landsforeningen ønsker en større økonomisk og oplysende indsats, for både de fredede som de bevaringsværdige bygninger. Indsatsen ønskes overfor ejere og den almene befolkning.

Fredede bygninger

Vi ser gerne et fredningssystem, der spænder fra kulturmiljø til bygningsfredninger med mulighed for del-, detalje- og interiørfredninger.

Del-, detalje-, og interiørfredning vil i det følgende blive benævnt differentieret fredning.

Differentieret fredning

Den gældende fredningslov rummer reelt mulighed for differentierede fredninger, som foreningen ønsker fremmet i praksis. I lovens § 2 er "bygningssdele" nævnt side om side med "bygningssværker", uden at dette defineres nærmere.

Landsforeningen er af den opfattelse, at fredning af bygningssdele bør defineres som delfredning. Det har der imidlertid ikke tidligere været praksis for. Det er et spørgsmål om at udpege og beskrive de bærende fredningssværdier i facader, detaljer, bygningssdele eller interiører, og lade disse vægte ligeså højt som andre bærende fredningssværdier.

Landsforeningen er af den opfattelse, at værdifulde interiører som inventar, der hører til en bygningss oprindelige udrustning, eller historisk interiører, der siden er tilkommet en bygning, også skal kunne fredes.

Differentieret økonomi

Det er foreningens ønske, at økonomisk støtte administreres, så pengene følger de bærende fredningssværdier.

Derfor skal forfald pr. år knytte sig til de udpegede bærende fredningssværdier. Ved differentieret fredning skal pengene differentieres tilsvarende.

Fredning af kulturmiljøer

Den gældende lovgivning har fokus på fredning af enkeltbygninger. Landsforeningen anbefaler en ændring, så kulturmiljøer af national betydning kan fredes.

Der bør være mulighed for at frede samlede helheder og komplekser, hvis sammenhængen har en værdi. Der skal altså være tale om områder, hvor værdien ligger i det samlede anlæg/miljø frem for i de enkelte bygninger.

Foreningen ønsker derfor, at der i lovens kapitel 1, § 1 tilføjes kulturmiljøer. Et forslag til teksten kunne være:

"Loven har til formål at værne landets ældre bygninger og sammenhænge af arkitektonisk, kulturhistorisk eller miljømæssig værdi, herunder bygninger og kulturmiljøer, der belyser ..."

I konsekvens heraf bør lovens kapitel 2, §3 formuleres:
"Kulturministeren kan frede bygninger, kulturmiljøer og selvstændige landskabsarkitektoniske værker af væsentlige arkitektonisk, kulturhistorisk eller -miljømæssig værdi, som er over 50 år gamle."

Kulturmiljø som begreb indføres, hvor det er relevant i resten af loven.

**Selvstændige
landskabsarkitektoniske
værker**

Landsforeningen har i en skriftlig henvendelse (9. august 2016 – bilag 1) til Kulturministeriet foreslået konkrete justeringer af bygningsfredningsloven, således at loven sætter rammerne for både fredede og bevaringsværdige selvstændige landskabsarkitektoniske værker, på lige fod med bygninger.

Landsforeningen ønsker, de allerede foreslåede justeringer skrives ind i lovteksten.

**Nyere tids arkitektur -
opført efter 1940**

Fredninger af bygninger fra 1950'erne, 60'erne og 70'erne har medført helt nye udfordringer for fredningsindsatsen. Bygninger opført efter 1940 er i modsætning til ældre arkitektur stort set ikke kortlagt. Disse bygninger udgør mere end 50% af den samlede bygningsmasse i Danmark. Kortlægning og udforskning af deres frednings- og bevaringsværdier er først lige begyndt.

Der mangler overblik over bygningsmassen og kortlægning af tiden bygningstemaer som fx centralskoler, kollegier, biblioteksbygninger etc. Der er tale om større bygningskomplekser, der er planlagt i sammenhæng med det omgivende landskab og eller by, og som på

sigt kan blive til værdifulde kulturmiljøer.

Der mangler tilgange til registrering, værdisættelse, bevaring og fredning af bygningsmassen opført efter 1940. Det kendetegner tidens arkitektur, at skalaen er stor og materialevalget ofte er eksperimenterende. Det betyder en begrænset forståelse for denne tids bygninger og gør, at fredningsindsatsen har store udfordringer. Disse udfordringer peger på, at der skal tilføres ressourcer til området.

Økonomi

Øgede midler til såvel vedligeholdelse som restaureringsarbejder på fredede bygninger er påkrævet.

Slots- og Kulturstyrelsen angiver, vi har ca. 9.000 fredede bygninger i Danmark. Offentlige tilskud til forbedringsarbejder på fredet bygninger er nede på ca. 36 mio. kr. svarende til ca. 4.000 kr. per fredet bygning. Det er tydeligvis ikke et tilstrækkeligt beløb til at sikre fredningsværdierne i bygninger, der spænder fra slotte til små fiskerhuse, vandmøller til svømmehaller og fabriksbygninger til ladegårde.

Foreningen ønsker, der skabes lighed for de fredede bygninger. Fritagelsen for ejendomsskat favoriserer klart bygninger i de større byer, hvor grundskylden ofte er flere gange højere end på landet. Denne skævhed ønsker vi udjævnet.

De individuelle, vejledende handlingsplaner for de enkelte fredede bygninger er et godt skridt på vejen, men en uddybning og løbende opdatering er nødvendig, hvis fredningsværdierne skal sikres.

For at sikre en grundig dialog med ejere samt hurtig og effektiv sagsbehandling, bør Slots- og Kulturstyrelsen styrkes mandskabs- og ressourcemæssigt. Slots- og Kulturstyrelsen har i gennem flere år været udsat for væsentlige personalereduktioner.

De bevaringsværdige bygninger og kulturmiljøer

De bevaringsværdige bygninger er omfattet af fredningsloven. Imidlertid er det kommunerne, der optager de bevaringsværdige bygninger i deres kommune- og lokalplaner. Kommunerne er myndighed for landets bevaringsværdige bygninger. Staten er myndighed for de fredede bygninger.

Vi konstaterer, det er de færreste kommuner, der prioriterer fastholdelse af bygnings-, landskabskulturelle og

kulturmiljømæssige bevaringsværdier. Kommunalbestyrelserne administrerer lokalplaner med bevaringssigte meget forskelligt. De såkaldt "bevarende lokalplaner" sikrer kun i ganske få kommuner reelt facaderne og deres bevaringsværdige detaljer. Sat på spidsen fungerer de i bedste fald som hensigtserklæringer.

Registrering

Foreningen ønsker, at alle bygninger, der er ældre end 50 år, får deres bevaringsværdier fastlagt og registreret. Det er igennem registrering og udpegning, bevaringsværdierne kan sikres. Det er således kommunernes opgave at registrere og opdatere tidligere registreringer. Det stiller store krav til ressourcer, kompetencer og politisk bevågenhed, og vi kan desværre konstatere at mange kommuner ikke påtager sig denne opgave.

Landsforeningen ønsker, at kommunerne skal forpligtes til at registrere de bevaringsværdige bygninger og kulturmiljøer, og at disse registreringer løbende skal opdateres f.eks. hvert 10 år.

Foreningen ønsker, at teksten i lovens kapitel 6, §20 stk. 3 revideres. Et forslag til teksten kunne være:

"Kulturministeren foretager i samarbejde med kommunalbestyrelserne kortlægning og registrering af bygningers, kultur- og bymiljøers bevaringsværdier til brug for bevaringsplanlægningen i kommunerne. Registreringerne skal opdateres hvert 10. år."

Og ligeledes ønsker foreningen, at teksten i §21a revideres. Et forslag kunne være:

"Kulturministeren fastsætter regler om, at kommunalbestyrelsen skal udpege bevaringsværdige bygninger **og kulturmiljøer kommuneplanen, jf. § 17 og at disse optages i lokalplaner med bevaringssigte.**"

Det må præciseres yderligere i lovgivningen, at beskyttelsen af de bevaringsværdige bygninger og kulturmiljøer er en forpligtigelse for kommunerne.

FBB-Databasen

(Databasen over Fredede og Bevaringsværdige Bygninger)

Det kommunale registreringsarbejde udføres bedst af den kommunale forvaltning, der gennem registreringen får et førstehåndskendskab til kommunens bevaringsværdige bygninger.

Det er vigtigt, at alle data lagres i en fælles database. Det er af

afgørende betydning, at der på landsplan kun findes én database for fredede og bevaringsværdige bygninger, og at denne database er informativ og nem at anvende. Dette gælder for kommunerne som for landets borgere.

Derfor ønsker Landsforeningen en revidering af §20 stk. 4. så det præciseres, at Kulturministeren fører en offentlig tilgængelige database for de fredede og bevaringsværdige bygninger.

Lokalplaner med bevaringssigte

Foreningen ønsker, det skal gøres obligatorisk for kommunerne at udarbejde lokalplaner med bevaringssigte for historiske bykerner og udpegede kulturmiljøer.

Foreningen ønsker, det skal gøres obligatorisk for kommunerne at udarbejde lokalplaner med bevaringssigte for alle bevaringsværdige bygninger. Et godt eksempel er Gentofte kommune lokalplan nr. 380.

Selvstændige landskabsarkitektoniske værker

Landsforeningen anbefaler, at selvstændige landskabsarkitektoniske værker udvides til også at omfatte bevaringsværdige landskabsarkitektoniske værker på lige fod med bevaringsværdige bygninger. (Se side 2)

Økonomi

Det er vigtigt at målrette øgede statslige økonomiske midler til de bevaringsværdige bygninger. Det bør anerkendes, at bevaringsværdige bygninger er mere omkostningstunge end almindelige bygninger. En ejer af en bevaringsværdig ejendom har ingen direkte økonomisk begunstiggelse.

Landsforeningen anbefaler, at der skal ydes økonomisk støtte til såvel vedligeholdelse som restaureringsarbejder. Disse midler bør øges væsentligt for bygninger med høj bevaringsværdi. For at opnå støtte skal bygningsarbejderne sikre eller øge bevaringsværdierne. Øges bevaringsværdierne øges tilskuddets størrelse.

Derfor ser Landsforeningen med stor bekymring på de aktuelle nedskæringer på byfornyelsesmidlerne. Pulje til Landsbyfornyelse (den såkaldte nedrivningspulje) tildeles flere midler og 80% øremærkes istandsættelse, 20% øremærkes til nedrivning.

Tawa Adetunji

Fra: Lars Juel Thiis <ljt@cubo.dk>
Sendt: 21. august 2017 21:54
Til: Kulturministeriet
Cc: Tawa Adetunji
Emne: Kommentar til forslag om lovændring af bygningsfredningsloven fra formanden for Det Særlige Bygningssyn

Bemærkninger til lovændring for bygningsfredning og bevaring af bygninger og bymiljøer.

Som kulturministerens rådgivende udvalg i spørgsmål om bygningsfredning og -bevaring har Det Særlige Bygningssyn deltaget i flere interessentmøder med Kulturministeren og departementet omkring den foreslåede ændring af lov om bygningsfredning og bevaring af bygninger og bymiljøer.

Bygningssynet repræsenterer forskellige interesseorganisationer: undervisningsinstitutioner, ministerier, kommuner og foreninger indenfor det bygningskulturelle område, og derfor er der ofte divergerende, men altid konstruktive diskussioner på Synsmøderne, hvilket også har givet sig udtryk ved de møder som Kulturministeren har taget initiativ til. Synet har givet de, til dels, forskellige meninger til kende på disse møder og en nærmere uddybelse finder Synet ikke nødvendig. Institutionerne har, i de fleste tilfælde, også indsendt egne høringsvar.

Jeg vil dog tillade mig, som formand for Bygningssynet, at opsummere nogle generelle ønsker som jeg mener er essentielle for at en lovændring på fredningsområdet giver mening.

Baggrunden for en ændring af lovgivningen burde bunde i en særdeles nødvendig tilpasning af fredningsbegrebet til en generel samfundsudvikling, hvor et desværre modsat rettet forhold er under opsejling. Vores bygnings- og landskabskultur er på den ene side under pres af mere eller mindre spekulativ fornyelse, men samtidig opleves også et fornyet fokus og en værdisætning af kulturarven i befolkningen generelt. Interessen for vores kulturhistorie, som den afspejler sig i vores bygningskultur, er stigende og berigende for at tydeliggøre vores identitet, men bl a migrationen fra land til by har medført en behov for en mere fleksibel bevaringsstrategi der kan tilgodese andet end det enkelte bygningsværk. Det nuværende en-strengede system er for låst og mangler i stedet rummelighed til at frede helheder som værdifulde kulturmiljøer. De historier der ligger gemt i vores markante kvarterer, i særligt smukke gader og stræder er sammen med landskabsmiljøer blevet forsømt.

Slots- og kulturstyrelsen har gennemført et omfattende arbejde med fredningsgennemgangen og dette værdifulde arbejde bør udnyttes og integreres som fundament for en helhedsorienteret og fremadrettet fredningsstrategi. En mere fokuseret fredningsstrategi kan indeholde den ønskede differentierede tilgang til fredningen inde for den eksisterende bygningsmasse, men den kan også tilgodese behovet og ønskerne om at tilgodese mere helhedsorienterede strategier.

Fredningsbegrebet bør også fungere sammenhængende med kommunernes bevaringsklassificeringer jf. Save, således at man ikke skyder sig selv i foden ved den mængde af affredninger som finder sted i disse år. Fredningsgennemgangen har nok påvist en række mulige affredninger i den netop differentierede behandling af det enkelte bygningsværk, men da efterlades disse bevaringsværdige bygninger i et ingenmandsland hvor ansvaret lægges ud til kommunerne. De skal selv passe på kulturmiljøerne, men bevarende lokalplaner er sjældne og ofte økonomisk tunge så det er en svær opgave for de trængte kommuner, specielt i landets yderområder. Idet presset på kommunernes økonomi er stort og der pt er store penge for developere i nybyggeriet, vælges ofte nedrivning fremfor at bevare, på trods af signalerne om, at vi da fjerner det vi skal bygge fremtiden på. Selv om bygningskulturarven er fremtidens guld, som RealDania med flere har påvist, bliver kommunerne fristet, hvilket desværre forstærkes af at de ikke erfarer den merværdi der ligger lige uden for døren. Kommunerne er igennem kommunesammenlægninger mv. blevet tappet for de faglige kompetencer der kræves til at synliggøre potentialerne. I stedet saver man ofte grenen over man sidder på.

Ovenstående dilemmaer kunne en mere differentieret, men helhedsorienteret fredningslovgivning rette op på, gerne defineret i et bredt samarbejde med landets kommuner. Det Særlige Bygningssyn vil med glæde deltage i formuleringen af ovenstående og jeg står til ministerens rådighed for at uddybe de store potentialer der ville være hvis kræfterne kunne forenes om en ambitiøs og visionær strategi til gavn for et Danmark der netop gerne *vil* lære af historien – men det kræver jo at vi stadigvæk kan se den.

Venlig hilsen

Lars Juel Thiis
Adj Professor AAU
Partner Arkitekt MAA

Cubo Arkitekter

Frederiksgade 72 B
DK - 8000 Aarhus C

Tel +45 8693 9400

Dir +45 8693 9488

Mo +45 2066 7788

www.cubo.dk

Kulturministeriet
Nybrogade 2
1203 København K

Landgreven 4
1301 København K

Tlf. 33 92 84 00

rr@rigsrevisionen.dk
www.rigsrevisionen.dk

Høring over lov om ændring af bygningsfredningsloven

11. juli 2017

Kulturministeriet har med e-mail af 3. juli 2017 sendt ovenstående forslag til lov om ændring af bygningsfredningsloven i høring i Rigsrevisionen.

2. kontor

Da forslaget ikke indeholder bestemmelser om regnskabs- eller revisionsmæssige forhold, jf. rigsrevisorlovens §§ 7 og 10, har Rigsrevisionen ikke bemærkninger.

J.nr.: 4981

Med venlig hilsen

Tina Carlsen
Specialkonsulent

